

Korn til krossing - en mulighet for marginale strøk

Krossensilering av korn kan utvide dyrkingsgrensene for korn til mer marginale områder i dal- og fjellbygder, og langs kysten i Nord-Norge. Det er en forutsetning at det er tilstrekkelig grovfôrareal på gården FØR man begynner med korndyrkingen.

I de mest marginale områdene er bygg det vanligste. I andre områder kan man øke proteininnholdet i krossen med erter. Krossensilering av kornet gir ingen garanti for gode kornavlinger. Ved frostnetter i løpet av sommeren kan kornet høstes som grønnfôr.

Kvalitetsmessig er det et fôr som kan erstatte deler av kraftfôret til melkeku. For sau og ammeku kan det erstatte alt kraftfôr. Det kreves at det gis noe mer av mineraler og vitaminer, som normalt finnes i kraftfôret.

BLI MEDLEM!

Norsk Bonde- og Småbrukarlag jobber for dine økonomiske og sosiale rettigheter. Vi ønsker en ny retning for jordbruket og norske lokalsamfunn, som stopper bruksnedlegginga og sikrer norsk bærekraftig matproduksjon i framtida.

Les mer og meld deg inn på smabrukarlaget.no/bli-medlem

Norsk Bonde- og Småbrukarlag

Krossensilering av korn

Mange økologiske gårdbrukere har gode erfaringer med krossing av korn. Krossing betyr at kornet høstes ved deigmodning, vales og ensileres, ofte i storsekk og tilsatt melasse. Ved dårlig vekstsesong kan kornet høstes som grønnfôr. Korn til krossing er derfor et godt alternativ i marginale områder for korndyrking.

Alle foto: Grim Jorðer Aasgård

Dyrking og avling

Krav til dyrking er som for korn: jordarbeiding, gjødsling, kalking, såing, ugrasregulering og ikke minst vekstskifte. For økologisk drift er det husdyrgjødsel og ugrasharving som er aktuelt, ellers er dyrkingsteknikken lik både for konvensjonell og økologisk drift.

I krosseren tilsettes myse eller vannblandet melasse. Anbefalt mengde melasse kan gjøre krossen fuktig og den vil lettere kunne fryse. Med lavere dosering av melasse, og Ensil pluss som sikkerhet mot mugg, opplever flere at ising av sekken blir mindre.

Økonomi

Økonomi må regnes på ut fra jordressurser og arbeidstid på den enkelte gård:

- Verdi av kornet opp mot kraftfôrkostnad
- Tilskudd

Fratrukket:

- Jobben med dyrking og krossing
- Arbeid med foring
- Kapitalkostnader av andeler i utstyr eller eget eie

Det som ikke beregnes i økonomiske tall er verdien av beredskap, kunnskap og erfaringer, og tilfredshet med å dyrke mest mulig av eget fôr i nærmeste kretslop.

På grunn av vansker med å få tak i norsk økologisk kraftfôr, og dyrere pris pr kg, kan økologisk produksjon av kross være en god måte å spare kostnader på.

År	FEm/daa	Kg kross/FEm	Gram PBV/FEm	Råprotein %	Vanninnhold %
2001	185	2,1	- 33	12,3	56,4
2002	224	1,9	- 50	9,8	54,4
2003	290	1,7	- 29	12,9	44,3
2004	259	1,6	- 31	12,6	43,9
2005	220	2,2	- 28	11,7	49,8
Gj.s	236	1,9	- 34	11,9	49,8

Tabell: Gjennomsnittlig avling målt i FEm/daa og fôrverdi av prøvene fra krossa korn i forsøk i Finnmark i 2001-2005: variasjon 383 – 650 kg/daa

Analyse	Resultat	Enhet	Metode
NEL 20kg	7.33	MJ/kg TS	Kalkulering
AAT 20kg	92	g/kg TS	Kalkulering
PBV 20kg	-24	g/kg TS	Kalkulering
Fyllverdi	0.22	Fyllverdi/kg TS	Kalkulering
Tyggetid	19	min/kg TS	Kalkulering
iNDF, ufordøyelig fiber	360	g/kg NDF	Kalkulering

Tabell: Nord-Østerdalen: 300 – 600 FEm/daa. Gj.sn. 400-450 Fem 2022

Sorter

Sjekk med NLR hvilke sorter som passer for ditt område.